

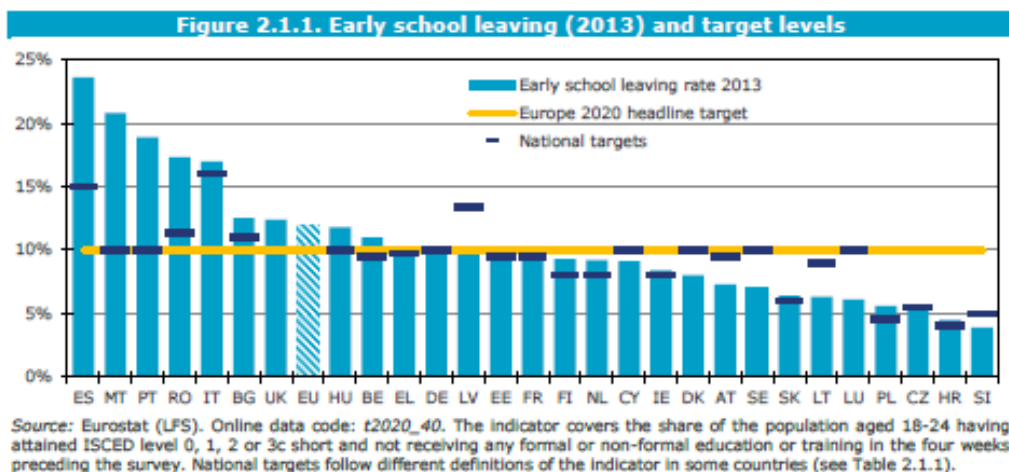
Andragoški center Slovenije

70. Evropski kazalniki: Druga priložnost za mlade brez izobrazbe

Kot 'mladi, ki zgodaj opustijo šolanje', so opredeljeni 18–24 let stari, brez dosežene srednješolske (upper-secondary) izobrazbe, ki niso vključeni niti v formalno niti v neformalno izobraževanje in usposabljanje. V Evropi je več kot 5 milijonov mladih, ki ustrezajo tej definiciji in so v nevarnosti, da postanejo socialno izključeni in tudi drugače prikrajšani. Stopnja brezposelnosti te ciljne skupine je 41 %. Na dolgi rok ta pojav vodi do nižjih življenjskih prihodkov in daljših ter pogostejših obdobij brezposelnosti, povzroča pa tudi visoke javne in socialne izdatke.

Zniževanje deleža mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, je eden od ključnih ciljev strategije [Evropa 2020](#). Do leta 2020 naj bi delež znašal manj kot 10 %. Gre za enega od strukturnih, krovnih ciljev. Kar osem držav (BE, ES, FR, HU, IT, MT, PT, RO) je v nacionalnih priporočilih prejelo napotek za intenzivnejše delo na tem področju, še zlasti s prikrajšanimi ciljnimi skupinami.

Slika 1: Mladi, ki zgodaj opustijo šolanje (2013) in ciljne vrednosti

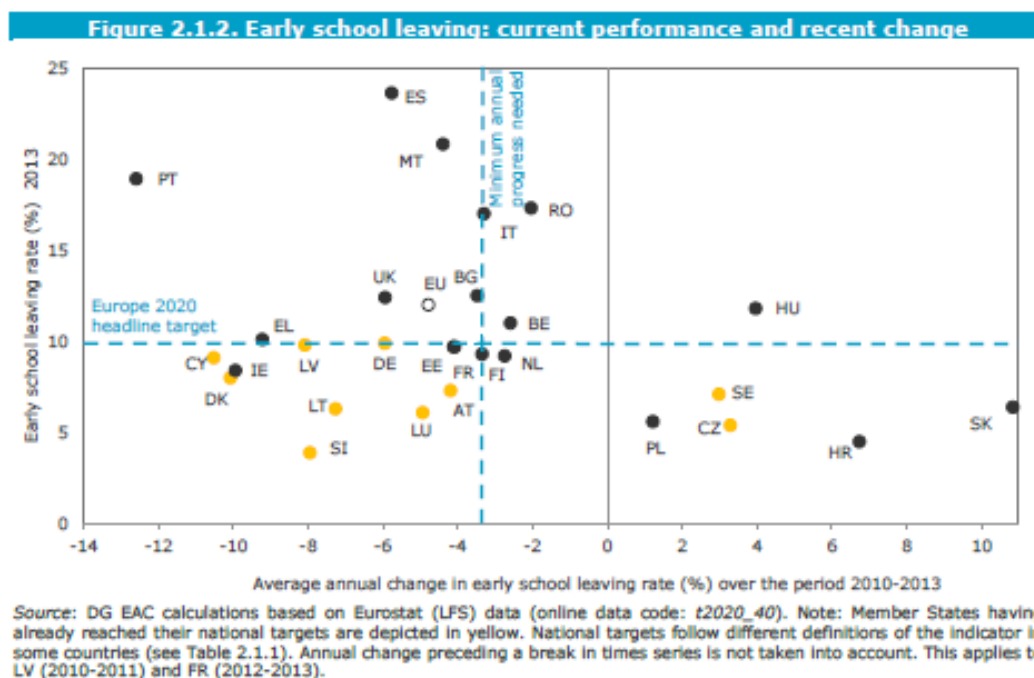

V letu 2013 je bil delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, v povprečju 12,0 %, kar pomeni 0,7 odstotne točke manj kot v letu 2012. Obstajajo pa zelo velike razlike med državami članicami. V kar 18 državah je delež že pod ciljno vrednostjo 10 %, v letu 2012 je bilo takih držav le trinajst. Deset držav je doseglo tudi svoj nacionalni cilj (CZ, DK, DE, CY, LV, LT, LU, AT, SI, SE).

Slovenija je s 3,3-odstotnim deležem teh mladih med državami, ki so že dosegle ciljno vrednost EU in še vedno na tem področju napredujejo. V to skupino držav sodijo tudi CY, DK, IE, LV, SI, LT, DE, EE, AT, LU in FR. V drugi skupini so države, v katerih je vrednost prav tako pod 10 %, vendar narašča (SK, CZ, SE, PL, HR). V tretji skupini so države z deležem nad 10 %, ki pa napredujejo (PT, MT, ES, UK, BG). V zadnji skupini so države, katerih deleži so nad 10 %, letni napredki pa niso tako visoki, da bi lahko do 2020 dosegle ciljno vrednost (RO, BE, IT), ali pa se delež celo povečuje (HU).

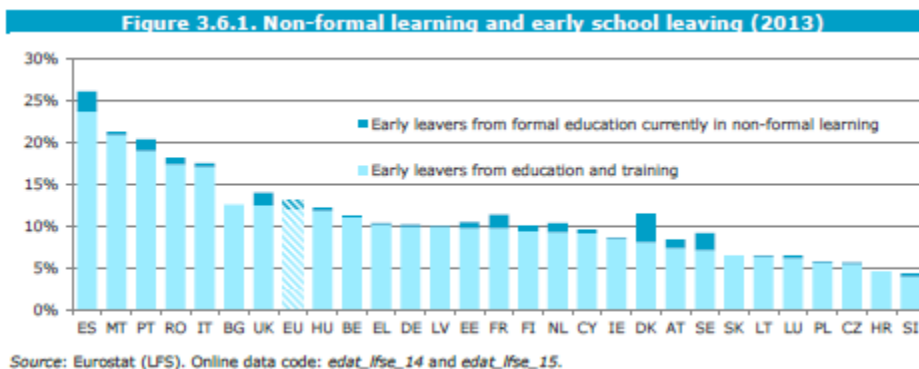
Slika 2: Mladi, ki zgodaj opustijo šolanje (2013) – stanje in napredek v obdobju 2010–2013

Delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, je v povprečju za 3,3 odstotne točke višji pri moških kot pri ženskah, Na nacionalni ravni pa je ta razkorak najizrazitejši na CY in PT. Le v BG in CZ so moški za spoznanje v prednosti. Nevarnost opustitve šolanja je pri priseljencih v povprečju več kot dvakratna v primerjavi z domačim prebivalstvom. Invalidnost in druge zdravstvene težave povzročajo še veliko večjo nevarnost. Podatki kažejo, da je pojav opuščanja šolanja zelo kompleksen, večstranski družbeni proces. Ukrepi za zmanjševanje tega pojava so možni na šolski in politični ravni šol. O tem bo govor v poročilu, ki ga pripravlja Eurydice o praksah, ki so bile vpeljane v državah članicah. Pomembno pa je tudi zagotavljanje priložnosti za te mlade, da se ponovno vključijo v izobraževanje – gre za t. i. drugo priložnost, ki temelji na drugačnem pristopu. Analiza teh pristopov v državah članicah kaže, da je podatkov o tem razmeroma malo, še zlasti o vključevanju v aktivnosti formalnega izobraževanja, ki bodisi tečejo v času njihovega začetnega izobraževanja bodisi kasneje, ko se v formalni sistem vrnejo.

Tudi neformalno izobraževanje lahko mladim omogoča drugo priložnost, vendar je ta možnost v večini držav šele v povojih ali pa je sploh ni, kar je razvidno iz spodnje slike.

Slika 3: Mladi, ki zgodaj opustijo šolanje (2013) in neformalno izobraževanje

V povprečju je na evropski ravni manj kot 1 % mladih, ki so opustili šolanje in niso dosegli srednješolske izobrazbe, vključenih v neformalno izobraževanje. Najvišjo vključenost imajo na DK (3,4 %) in v ES (2,4 %) ter na IS (2,5 %). Prav neformalna oblika izobraževanja in učenja pa ima potencial za nadgradnjo zmožnosti ali prekvalifikacijo teh mladih, ki praviloma niso vključeni niti v izobraževanje in usposabljanje niti na trg dela. Neformalno izobraževanje pa včasih lahko pomeni tudi most do ponovne vključitve v formalno izobraževanje.

Kontaktna oseba za področje: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, zvonka.pangerc@acs.si

Informacijo pripravila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, zvonka.pangerc@acs.si

Viri:

- Vstopna stran za Monitor izobraževanja in usposabljanja: <http://ec.europa.eu/education/monitor>
- Education and Training Monitor 2014 – 1. del:
(http://ec.europa.eu/education/library/publications/monitor14_en.pdf)
- Education and Training Monitor 2014 – 2. del (nacionalna poročila):
http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm#country-reports
- Dostop do spletnega vizualizacijskega orodja: http://ec.europa.eu/education/dashboard/index_en.htm
- Spletna stran Evropske komisije, namenjena podatkovno podprti politiki izobraževanja in usposabljanja v Evropski uniji (http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_en.htm)

*Legenda: Mednarodne kratice držav članic EU, uporabljene v Monitorju:

AT	Avstrija	NL	Nizozemska
BE	Belgija	PL	Poljska
BE fr	Belgija – francoska skupnost	PT	Portugalska
BE nl	Belgija – flamska skupnost	RO	Romunija
BG	Bolgarija	SE	Švedska
CY	Ciper	SI	Slovenija
CZ	Češka	SK	Slovaška
DE	Nemčija	UK	Velika Britanija
DK	Danska	UK-ENG	Anglija
EE	Estonija	UK-NIR	Severna Irska
EL	Grčija	UK-SCT	Škotska
ES	Španija	UK-WLS	Wales
EU	Evropska Unija	CH	Švica
FI	Finska	IS	Islandija
FR	Francija	LI	Lihtenštajn
HR	Hrvaška	MK	Makedonija
HU	Madžarska	NO	Norveška
IE	Irska	TR	Turčija
IT	Italija	AU	Avstralija

LT	Litva	CA	Kanada
LU	Luksemburg	JP	Japonska
LV	Latvija	KO	Južna Koreja
MT	Malta	US	Združene države Amerike

